

Suvestinė redakcija nuo 2015-07-01 iki 2016-03-31

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2010, Nr. [108-5567](#), i. k. 1102250ISAK000V-765

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL LIETUVOS HIGIENOS NORMOS HN 79:2010 „VAIKŲ POILSIO STOVYKLA.
BENDRIEJI SVEIKATOS SAUGOS REIKALAVIMAI“ PATVIRTINIMO**

2010 m. rugsėjo 7 d. Nr. V-765
Vilnius

Įgyvendindamas Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo (Žin., 2002, Nr. [56-2225](#); 2007, Nr. [64-2455](#)) 16 straipsnio 1 dalį:

1. T v i r t i n u Lietuvos higienos normą HN 79:2010 „Vaikų poilsio stovykla. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ (pridedama).

2. P r i p a ž į s t u netekusiais galios:

2.1. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. balandžio 26 d. įsakymą Nr. V-275 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 79:2004 „Vaikų vasaros poilsio stovyklos. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. [82-2956](#));

2.2. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. liepos 20 d. įsakymą Nr. V-592 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. balandžio 26 d. įsakymo Nr. V-275 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 79:2004 „Vaikų vasaros poilsio stovyklos. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2009, Nr. [88-3771](#)).

3. P a v e d u viceministrui pagal administravimo sritį kontroliuoti šio įsakymo vykdymą.

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

RAIMONDAS ŠUKYS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos sveikatos
apsaugos ministro 2010 m. rugsėjo 7 d.
įsakymu Nr. V-765

LIETUVOS HIGIENOS NORMA HN 79:2010 „VAIKŲ POILSIO STOVYKLA. BENDRIEJI SVEIKATOS SAUGOS REIKALAVIMAI“

I. TAIKymo SRITIS

1. Ši higienos norma nustato pagrindinius vaikų poilsio stovyklų (toliau – stovykla) sveikatos saugos reikalavimus.
2. Ši higienos norma taikoma stovykloms, kuriose teikiamos apgyvendinimo paslaugos.
3. Šios higienos normos reikalavimai privalomi asmenims, organizuojantiems stovyklas, projektuojantiems, statantiems, įrengiantiems, rekonstruojantiems, naudojančioms stovyklų statinius ir (ar) patalpas, stovyklų vadovams ir darbuotojams, kontrolę vykdančioms institucijoms.

II. NUORODOS

4. Teisės aktai, į kuriuos šioje higienos normoje pateiktos nuorodos:
 - 4.1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 7 d. nutarimas Nr. 544 „Dėl Darbų ir veiklos sričių, kuriose leidžiama dirbti darbuotojams, tik iš anksto pasitikrinusiems ir vėliau periodiškai besitikrinantiems, ar neserga užkrečiamosiomis ligomis, sąrašo ir šių darbuotojų sveikatos tikrinimosi tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 1999, Nr. [41-1294](#); 2002, Nr. 73-3127);
 - 4.2. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1999 m. lapkričio 25 d. įsakymas Nr. 510 „Dėl Rekomenduojamų paros maistinių medžiagų ir energijos normų tvirtinimo“ (Žin., 1999, Nr. [102-2936](#));
 - 4.3. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1999 m. lapkričio 29 d. įsakymas Nr. 515 „Dėl sveikatos priežiūros įstaigų veiklos apskaitos ir atskaitomybės tvarkos“ (Žin., 1999, Nr. [103-2972](#));
 - 4.4. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. liepos 8 d. įsakymas Nr. 358 „Dėl Biocidų autorizacijos ir registracijos nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. [79-3361](#));
 - 4.5. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 11 d. įsakymas Nr. V-450 „Dėl sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijos teikiant pirmąją medicinos pagalbą, pirmosios medicinos pagalbos vaistinėlių ir pirmosios pagalbos rinkinių“ (Žin., 2003, Nr. [79-3605](#));
 - 4.6. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 23 d. įsakymas Nr. V-455 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 24:2003 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“ patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. [79-3606](#));
 - 4.7. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. gruodžio 24 d. įsakymas Nr. V-951 „Dėl statistinės apskaitos formos Nr. 027-1/a „Vaiko sveikatos pažymėjimas“ patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. [3-38](#));
 - 4.8. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. kovo 1 d. įsakymas Nr. ISAK-330 „Dėl Vaikų turizmo renginių organizavimo aprašo“ (Žin., 2005, Nr. [31-1023](#));
 - 4.9. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. gruodžio 5 d. įsakymas Nr. V-946 „Dėl Pavojingų ir ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų židinių privalomojo aplinkos kenksmingumo pašalinimo (dezinfekcijos, dezinsekcijos, deratizacijos) tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. [146-5336](#));
 - 4.10. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. gegužės 10 d. įsakymas Nr. V-362 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 35:2007 „Didžiausia leidžiama cheminių medžiagų (teršalų) koncentracija gyvenamosios aplinkos ore“ patvirtinimo“ (Žin.,

2007, Nr. [55-2162](#));

4.11. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. liepos 2 d. įsakymas Nr. V-555 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 33:2007 „Akustinis triukšmas. Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. [75-2990](#));

4.12. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. sausio 28 d. įsakymas Nr. V-69 „Dėl Privalomojo pirmosios pagalbos mokymo programos, Privalomojo higienos įgūdžių mokymo programos ir Privalomojo mokymo apie alkoholio ir narkotikų žalą žmogaus sveikatai mokymo programos patvirtinimo“ (Žin., 2008, Nr. [14-490](#));

4.13. Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2008 m. spalio 15 d. įsakymas Nr. B1-527 „Dėl Maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo reikalavimų patvirtinimo“ (Žin., 2008, Nr. [123-4693](#));

4.14. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. vasario 2 d. įsakymas Nr. V-55 „Dėl Privalomojo profilaktinio aplinkos kenksmingumo pašalinimo (dezinsekcijos, deratizacijos) tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2009, Nr. [35-1362](#)).

III. SĄVOKOS IR JŲ APIBRĖŽIMAI

5. Šioje higienos normoje vartojamos sąvokos ir jų apibrėžimai:

greitai gendantis maisto produktas – tai šviežias, atvėsintas, šaldytas arba sušaldytas maisto produktas, kuriam laikyti ir gabenti reikalinga tam tikra temperatūra, kurioje jis išlieka saugus ir atitinka teisės aktų reikalavimus;

pritaikytas maitinimas – tai toks maitinimas, kuris užtikrina individualų vaiko maistinių medžiagų ir energijos poreikį, nulemtą tam tikro sveikatos sutrikimo (alergija tam tikriems maisto produktams, virškinimo sistemos ligos ar remisinės jų būklės ir kt.), parinkus toleruojamus maisto produktus, jų gamybos būdą, konsistenciją ir valgymo režimą, ir yra rekomenduojamas gydytojo;

stovykla – asmenų teikiamos vaikams poilsio su apgyvendinimu paslaugos, siekiant užtikrinti turiningo laisvalaikio, saviraiškos poreikius.

IV. BENDROSIOS NUOSTATOS

6. Stovykloje turi būti sudaromos saugios vaikų poilsio, ugdymo ir priežiūros sąlygos.

7. Stovyklos darbuotojai gali dirbti teisės aktų [4.1, 4.12] nustatyta tvarka pasitikrinę sveikatą ir įgiję žinių higienos ir pirmosios pagalbos teikimo klausimais. Asmens medicininė knygelė (sveikatos pasas) (forma Nr. F048/a) [4.3] ir sveikatos žinių atestavimo pažymėjimai ar jų kopijos laikomi stovykloje, vadovo nustatytoje vietoje.

8. Stovykloje žygiai organizuojami teisės akto [4.8] nustatyta tvarka. Žygio metu vaikams nakvyne galima organizuoti palapinėse.

V. MAUDYMO SI VIETOS

9. Jeigu stovykloje organizuojamas vaikų maudymasis maudymosi vietose, kurios nėra teisės aktų nustatyta tvarka įteisinti paplūdimiai, jos turi atitikti šiuos reikalavimus:

9.1. maudymosi vietų vaikams ribos turi būti pažymėtos; gylis maudymosi vietose turi būti ne didesnis kaip 0,7 metro ikimokyklinio amžiaus vaikams ir vaikams, nemokantiems plaukti, bei ne didesnis kaip 1,3 metro mokyklinio amžiaus mokantiems plaukti vaikams;

9.2. maudymosi vietose priėjimas prie vandens turi būti neslidus, neklampus;

9.3. maudymosi vietose neturi būti šalto gruntinio vandens versmių, verpetų, didelių bangų; vandens telkinio dugnas neturi būti akmenuotas, klampus, duobėtas, užterštas; vandens paviršius neturi būti apaugęs dumbliais;

9.4. prieš stovyklos atidarymą turi būti atliekami maudymosi vietos vandens

mikrobiologiniai tyrimai; vandenyje turi būti ne daugiau kaip 100 žarninių enterokokų (*Intestinal Enterococci*) kolonijas sudarančių vienetų 100 ml ir ne daugiau kaip 1 000 žarninių lazdelių (*Escherichia coli*) kolonijas sudarančių vienetų 100 ml vandens; tyrimai turi būti atliekami akredituotose (atestuotose) laboratorijose, tyrimų protokolai saugomi stovykloje, vadovo nustatytoje vietoje.

VI. SKLYPAS / TERITORIJA

10. Visi stovyklos sklype / teritorijoje esantys įrenginiai turi būti patikimai sutvirtinti, tvarkingi.

11. Stovyklos sklype / teritorijoje esantys vandens telkiniai, nenaudojami vaikų maudymuisi, turi būti aptverti.

12. Ūkinėms reikmėms skirtoje aikštelėje turi būti talpos buitinėms atliekoms su sandariai uždaromais dangčiais.

13. Žaidimų ir poilsio aikštelėse turi būti sudaryta galimybė apsaugoti vaikus nuo tiesioginių saulės spindulių ir kritulių.

14. Pagrindiniai įvažiavimai į stovyklos sklypą / teritoriją, pėsčiųjų takai tamsiuoju paros metu turi būti apšviesti.

VII. PATALPOS IR JŲ ĮRENGIMAS

15. Triukšmas stovyklos gyvenamuosiuose kambariuose (miegamuosiuose) turi atitikti visuomeninės paskirties pastatų miegamiesiems kambariams nustatytus leidžiamus triukšmo ribinius dydžius [4.11].

16. Gyvenamieji kambariai (miegamieji), tualetai, prausyklos, dušai įrengiami atskirai mergaitėms ir berniukams.

17. Gyvenamajame kambaryje (miegamajame) įrengiama ne daugiau kaip 10 vietų vaikams iki 10 metų ir ne daugiau kaip 5 vietos vyresniems vaikams. Vienai vietai skiriama ne mažiau kaip 3 m² ploto. Jei vaikų miegui naudojamos dviaukštės lovos, draudžiama vaikams iki 10 metų miegoti antrame dviaukštės lovos aukšte.

18. Gyvenamuosiuose kambariuose (miegamuosiuose) kiekvienam vaikui turi būti numatyti baldai ar vieta juose asmeniniams daiktams, drabužiams laikyti.

19. Vaikų maitinimas organizuojamas valgyklose ar kitose vaikus maitinti pritaikytose patalpose ar vietose, sudarant sąlygas kiekvienam vaikui pavalgyti prie stalo.

20. Sanitarinių įrenginių skaičius turi būti ne mažesnis kaip:

20.1. 1 unitazas penkiolikai mergaičių;

20.2. 1 unitazas ir 1 pisuaras dvidešimčiai berniukų;

20.3. 1 praustuvė aštuoniems vaikams;

20.4. 1 dušas dvidešimčiai vaikų.

21. Visi sanitariniai įrenginiai turi būti veikiantys ir techniškai tvarkingi.

22. Tualetų ir prausyklos patalpoje turi būti asmens higienos priemonių: tualetinio popieriaus, muilo, rankų džiovintuvai ar vienkartiniai rankšluosčiai.

23. Kiekvienam vaikui turi būti numatyta lova, pagalvė, antklodė, lovos skalbiniai ir ne mažiau kaip 2 rankšluosčiai. Rankšluosčius ir lovos skalbinius į stovyklą vaikai gali atsivežti patys. Apie tai, kad stovykloje nebus aprūpinama minėtomis priemonėmis, turi būti informuojama iš anksto.

24. Įrenginiai ir baldai turi būti saugūs, tvarkingi. Praustuvai, unitazai turi būti įrengti vaikams pasiekiamame, patogiam naudotis aukštyje.

25. Jei stovykla aprūpina lovos skalbiniais ir (ar) rankšluosčiais, panaudoti skalbiniai skalbiami pagal sutartį su skalbimo paslaugų teikėjais skalbykloje arba stovykloje įrengtoje atskiroje patalpoje (zonoje), kurioje sumontuota skalbimo ir džiovinimo įranga. Jeigu skalbiniai skalbiami pagal sutartį su skalbimo paslaugų teikėjais, sutartis turi būti laikoma

stovykloje, vadovo nustatytoje vietoje.

26. Visų stovyklos patalpų grindų danga turi būti lygi, neslidi ir lengvai valoma drėgnuoju būdu. Dušų, tualetų, prausyklų ir skalbimo patalpos (zonos) sienos turi būti lygios ir lengvai valomos drėgnuoju būdu.

VIII. VANDENS TIEKIMAS, VĖDINIMAS IR APŠVIETIMAS

27. Geriamojo vandens kokybė turi atitikti teisės akto [4.6] reikalavimus.

28. Karštas ir šaltas vanduo turi būti nuolat tiekiamas į dušus, prausyklas, valgyklą ar kitą vaikų maitinti pritaikytą patalpą ar vietą ir – jeigu stovykloje įrengtos – skalbimo patalpą (zoną), sveikatos priežiūros patalpas.

29. Oro kokybė gyvenamuosiuose kambariuose (miegamuosiuose) ir kitose vaikų poilsio ir (ar) ugdymo veiklai skirtose stovyklos patalpose turi atitikti teisės akto [4.10] reikalavimus.

30. Mikroklimatas gyvenamuosiuose kambariuose (miegamuosiuose) ir kitose vaikų poilsio ir (ar) ugdymo veiklai skirtose stovyklos patalpose turi atitikti nustatytus reikalavimus:

30.1. oro temperatūra turi būti 18–28 °C;

30.2. santykinė oro drėgmė turi būti 35–65 %;

30.3. oro judėjimo greitis turi būti ne didesnis kaip 0,25 m/s.

31. Turi būti užtikrintas gyvenamųjų kambarių (miegamųjų) ir kitų vaikų poilsio ir (ar) ugdymo veiklai skirtų stovyklos patalpų natūralus vėdinimas.

32. Gyvenamuosiuose kambariuose (miegamuosiuose) ir kitose vaikų poilsio ir (ar) ugdymo veiklai skirtose stovyklos patalpose turi būti natūralus apšvietimas. Tik dirbtinis apšvietimas leidžiamas sandėliuose, buitinėse patalpose, ūkiniuose pastatuose, dušuose ir tualetuose. Mažiausia gyvenamųjų kambarių (miegamųjų) ir kitų vaikų poilsio ir (ar) ugdymo veiklai skirtų stovyklos patalpų dirbtinė apšvieta turi būti 150 lx, koridorių, dušų, tualetų – 50 lx.

IX. MAITINIMO ORGANIZAVIMAS

33. Stovyklose vaikų maitinimą gali organizuoti tik maisto tvarkymo subjektai, kuriems teisės akto [4.13] nustatyta tvarka suteikta teisė užsiimti maisto tvarkymu.

34. Stovyklose vaikai turi būti maitinami ne rečiau kaip 4 kartus per dieną, kas 3,5–4 valandas.

35. Vaikų maitinimas stovykloje turi būti organizuojamas pagal stovyklos vadovo patvirtintus ir su Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba suderintus vaikų maitinimo valgiaraščius. Vaikų maitinimo valgiaraščiai sudaromi atsižvelgiant į rekomenduojamas paros energijos ir maistinių medžiagų normas vaikams [4.2]. Maisto ruošimas ir patiekalų įvairumas turi atitikti vaikų fiziologinius ypatumus ir sveikos mitybos principus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-253](#), 2015-02-23, paskelbta TAR 2015-02-26, i. k. 2015-02968

36. Esant poreikiui turi būti organizuojamas pritaikytas maitinimas.

37. Vaikų maitinimui negali būti tiekiami: subproduktai (inkstai, kepenys, smegenys, plaučiai); grybai; konditerijos gaminiai su kremu; gazuoti gaivieji gėrimai, energiniai gėrimai; bulvių traškučiai ir kiti riebaluose virti gaminiai; nepramoninės gamybos konservuoti gaminiai; žlėgtainiai; šaltiena; mechaniškai atskirta mėsa ir jos gaminiai; genetiškai modifikuotas maistas ar genetiškai modifikuotų sudedamųjų dalių turintys produktai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-253](#), 2015-02-23, paskelbta TAR 2015-02-26, i. k. 2015-02968

38. Stovykloje vaikams turi būti sudaryta galimybė bet kuriuo metu atsigerti geriamojo vandens.

39. Gyvenamuosiuose kambariuose (miegamuosiuose) draudžiama laikyti greitai gendančius maisto produktus.

40. Žygio metu vaikai turi būti aprūpinti maistu ir geriamuoju vandeniu. Draudžiama imti į žygį greitai gendančius maisto produktus.

X. SKLYPO, PATALPŲ IR INVENTORIAUS PRIEŽIŪRA

41. Stovyklos sklypas / teritorija turi būti tvarkinga, žolė nušienauta.

42. Smėlis vaikų žaidimo dėžėse, jeigu jos įrengtos, turi būti keičiamas ar atnaujinamas kasmet. Vaikų žaidimo dėžių smėlis turi būti apsaugotas nuo užteršimo. Smėlyje neturi būti askaridžių, plaukagalvių, toksokarų kiaušinėlių.

43. Pripildytos buitinių atliekų talpos turi būti ištuštinamos.

44. Stovyklos patalpos, įrenginiai ir kitas inventorių turi būti švarūs.

45. Lovos skalbiniai keičiami juos sutepus ir po kiekvienos pamainos.

46. Dušo, tualetų įrenginiai ir patalpos turi būti valomos ir dezinfekuojamos.

47. Valymo ir dezinfekcijos priemonės turi būti naudojamos pagal paskirtį ir gamintojų nurodytas naudojimo instrukcijas.

48. Patalpoms ir įrangai dezinfekuoti naudojamos teisės akto [4.4] nustatyta tvarka įteisintos priemonės.

49. Valymui ir dezinfekcijai naudojamos priemonės turi būti laikomos vaikams neprieinamoje vietoje.

50. Patalpose turi nebūti graužikų ir kitų buitinių kenkėjų. Stovykloje kenkėjų kontrolė turi būti vykdoma teisės akto [4.14] nustatyta tvarka.

51. Privalomasis aplinkos kenksmingumo pašalinimas (dezinfekcija, dezinfekcija, deratizacija) atliekamas teisės akto [4.9] nustatyta tvarka pagal epidemiologines reikmes.

52. Dušams, tualetams ir kitoms patalpoms valyti naudojamas atskiras valymo inventorių. Valymo inventorių turi būti paženklintas ir laikomas švarus tam skirtose vietose. Dušų, tualetų valymo inventorių laikomas atskirai nuo kitų patalpų valymo inventoriaus.

53. Patalpų naudojimo metu atsiradę sienų, lubų, grindų, įrenginių ar inventoriaus defektai, galintys turėti įtakos vaikų sveikatai ir saugumui, šalinami nedelsiant.

54. Draudžiama atlikti privalomąjį profilaktinį aplinkos kenksmingumo pašalinimą (dezinfekciją, dezinfekciją, deratizaciją) ar remonto darbus vaikams esant stovyklos patalpose.

XI. DIENOS REŽIMO IR SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ORGANIZAVIMAS

55. Vaikų dienos režimas stovykloje organizuojamas pagal stovyklos vadovo patvirtintą programą ir turi atitikti vaikų amžių ir sveikatos būklę.

56. Į stovyklą priimami tik turintys Vaiko sveikatos pažymėjimą (forma Nr. 027-1/a) [4.7], išduotą ne anksčiau kaip prieš metus, ar jo kopiją vaikai.

57. Stovykloje turi būti įmonės pirmosios pagalbos rinkinys, lengvai pasiekiamas stovyklos darbuotojams visą stovyklos darbo laiką. Rinkinio sudėtis turi atitikti teisės akto [4.5] reikalavimus.

58. Jei per 1 ar 2 dienas 2 ar daugiau vaikų pasireiškia panašūs į užkrečiamosios ligos simptomai (pvz., vėmimas ar viduriavimas su arba be karščiavimo), stovyklos vadovas apie tai telefonu nedelsdamas informuoja teritorinę visuomenės sveikatos priežiūros įstaigą.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-253](#), 2015-02-23, paskelbta TAR 2015-02-26, i. k. 2015-02968

Dėl Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro 2010 m. rugsėjo 7 d. įsakymo Nr. V-765 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 79:2010 „Vaikų poilsio stovykla. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“ pakeitimo